

Foto Marie Okrouhlá

*Tändzin Gjamccho,
14. tibetský dalajláma*

*„Existují pouze dva dny
v roce, kdy nemůžeme
udělat vůbec nic.
Jedním je včerešek a
druhým zítřek. Proto je
dnešek tím správným
dnem, kdy má člověk
milovat, konat a žít.“*

Vážené posluchačky a vážení posluchači, už je to rok, kdy jsme měli být doma čtrnáct dní, a ještě ta zvláštní doba nekončí. Ještě pořád každá informace začíná a končí na stejné téma – covid 19. Nechtěla bych, aby to vyznělo nějak poráženecky, protože nezbývá nic jiného než vydržet a těšit se, že se situace uklidní a zase se budeme mít možnost setkávat a navštěvovat přednášky ve škole. Ale nakonec i ta distanční výuka má své výhody, třeba v tom, že je možnost opakovaného spuštění, zastavení v místě k důkladnějšímu prohlédnutí obrázků nebo usednout k obrazovce se šálkem kávy a udělat si hezké odpoledne.

V časopisu se dozvíte, jaká lákadla pro Vás připravilo Centrum dalšího vzdělávání na příští akademický rok, doufejme, že už v lepších časech. Dočtete se, jak zvládá pandemii naše kolegyně za našimi hranicemi, jak se žije ve městě, které se proměňovalo v čase. Otevřeme-li skříně, jsou plné oblečení a my zjistíme, že nemáme co na sebe, protože není tzv. „co k čemu“. K běžnému vybavení patří i rukavice, které mají vskutku dávnou historii. Příjemné jsou i nostalgické vzpomínky z dětství. Na závěr několik zajímavostí a koutek pro zabavení.

V každém čísle časopisu vyzývám posluchače, aby posílali příspěvky. Tak napište, čím se doma bavíte, jak zvládáte tuto „odlidsťenou“ situaci, nebo Vás napadne úplně něco jiného, co si ostatní rádi přečtou.

Přeji Vám především zdraví a těším se na Vás

Anežka Šindlerová ❀❀❀

OBSAH

❀ <i>Aktuality z naší U3V</i>	2
❀ <i>Črípky zpoza hranic</i>	4
❀ <i>Příspěvky našich posluchačů</i>	6
❀ <i>Zajímavosti</i>	11
❀ <i>Zábavný koutek</i>	14

Aktuality z naší U3V

Milé posluchačky, milí posluchači,

mám tu čest a radost současně se s Vámi podělit o informaci, že s novým rokem 2021 jsme pro Vás připravili katalog vzdělávacích programů v rámci naší Univerzity třetího věku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. V loňském roce jsem se těšil, že Vás budu moci přivítat i jako posluchačky či posluchače na naší *Alma mater*, na starobylé fakultě svobodných umění Karlova učení, kterou absolvovali významní vědci, umělci a přední představitelé našeho společenského života, bohužel okolnosti nám nepřály a nestalo se tak. Budu proto doufat, že s novým akademickým rokem 2021/2022 se vše změní a mé přání se rázem promění ve skutečnost.

Již tradičně katalog vzdělávacích programů pro nadcházející akademický rok nabízí řadu zbrusu nově připravených seminářů a specializovaných přednášek z rozmanitých vědních disciplín, z nichž si jistě všichni vyberete to, co budete považovat za „šálek Vaší kávy“. Nebojte se i vykročit do neznáma a odkrýt taje a krásy vědních oborů, které jste dosud nepoznali, neboť jak se říká – *audacem fortuna iuvat* (odvážnému štěstí přeje).

Ačkoli edukace seniorů v univerzitním prostředí představuje v posledních letech zajímavou a nezřídka inovativní formu vzdělávání, s níž se pojí nemalé výzvy, není pochyb o tom, že loňský akademický rok 2020/2021 přinesl řadu nového, co se především formátu výuky týče. Mnozí z Vás jste se v souvislosti s přechodem na distanční, hybridní, synchronní či asynchronní on-line výuku museli pod tlakem okolností mnoho nového naučit či dokonce si osvojit nové dovednosti a kompetence nezbytné pro fungování v dnešním digitálním světě. Je třeba ale vzít v potaz, že i pro Vaše vyučující se jednalo o novou a v řadě případů o nelehkou situaci, kterou se podařilo úspěšně překonat díky vzájemné toleranci, respektu, selskému rozumu a v neposlední řadě lidskému pochopení a porozumění. Za to nám všem patří nemalý dík.

Pandemie onemocnění COVID-19 s sebou tak přinesla nejen nemalé změny a výzvy, ale i přirozené obavy o zdravotní a finanční stránku života a s nimi spojená častá omezení. Někteří z Vás již možná nostalgicky vzpomínají na v mnoha ohledech bezstarostný a svobodomyšlný rok 2019, který znamenal pomyslný vrchol této dekády v řadě oblastí našeho života; jiní pro změnu s obavami hledí do budoucnosti, jež snad bude časem spojená s nadějí v úspěšné překonání pandemie. Přese všechno se proto setkáváme s častými zmínkami o krizi, nezřídka doprovázené slovy o bojích v první linii s neviditelným nepřítelem. Je tak zcela přirozené, že Vás v této souvislosti v nemalé míře „přepadají“ přímé či nepřímé sdílené reminiscence na omezení, útrapy či pouhý nedostatek čehokoli spojený s těžkými životními událostmi a léty, které jste Vy či Vaši blízcí zažili.

Pokud jsme se dosud potýkali s výzvami a omezeními v rovině našich kurzů Univerzity třetího věku, je třeba neopomenout zmínit i méně známé, byť neblahé, sociální aspekty a dopady, které pandemií provází. Tak jako pro žáky a studenty nepředstavují školská zařízení jen instituce *a priori* určené ke vzdělávání, tak i naši posluchači Univerzity třetího věku obdobně nepohlížejí na vysokoškolské prostředí. Nepochybuji o tom, že vzdělávací aktivity v kurzech mají pro Vás hluboký a neocenitelný smysl, jsem však pevně přesvědčen, že mnoho z Vás na ně pohlíží i v osobní rovině. Tak jako pro žáky a studenty znamená „škola“ místo pro navázání, nezřídka celoživotních, kamarádství, partnerství, ba i prvních lásek, tak i pro Vás představují naše kurzy místa setkávání a upevňování stávajících či nacházení nových přátelství a v neposlední řadě i společenské prostředí, kde nejste během podzimu života sami.

Přeji Vám, abyste si z katalogu zvolili přednášky a semináře, které zaujmou a obohatí Vaš současný život a věřme, že společnou zodpovědností a snahou, ať na to máme jakýkoli názor, překonáme toto krizové období a že budeme brzy moci strávit „podzim života“ aktivně (nikoli jen online u monitoru) na naší *Alma mater*.

PhDr. Jaroslav Valkoun, Ph.D.

Garant U3V na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy

Centrum dalšího vzdělávání

Už uběhl rok od chvíle, kdy nás zaskočila opatření vlády spojená s koronavirovou situací. Ze dne na den jsme museli zrušit prezenční výuku v rámci Univerzity třetího věku na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Byla to pro všechny situace nová, situace neobvyklá a dá se říci, že naprosto nečekaná. Byla to doba pro improvizaci a rychlá operativní řešení. Snad lze s odstupem času říci, že po počátečních rozpacích a tápání se nám podařilo, společným úsilím pedagogů, organizátorů, ale i podporou a využitím zkušeností vás, našich posluchačů, tuto situaci důstojně zvládnout. S nadějí jsme očekávali nový akademický rok 2020/2021, doufali, že se situace zlepší a všichni se vrátíme zpět na fakultu. Bohužel, nestalo se tak, a tak i zimní semestr nového akademického roku jsme zahájili distanční výukou. Po dohodě s garanty jednotlivých vzdělávacích programů U3V jsme připravili pro jednotlivé kurzy různé formy distanční výuky, kdy jsme se snažili využít poznatky a zkušenosti z letního semestru 2019/2020, zohlednit požadavky nejen přednášejících, ale i posluchačů.

Některé kurzy, u kterých nebyl přechod z prezenční výuky na distanční možný, jsme, bohužel, museli zrušit, naopak u kurzů, kde v loňském květnu poptávka výrazně převyšovala nabídku – „Praga caput regni – kapitoly z dějin hlavního města“ nebo „Polozapomenuté události světových dějin?“, jsme naopak mohli díky distanční výuce nabídnout dalším zájemcům.

V tuto chvíli naše U3V funguje v distančním režimu, některé kurzy jsou realizovány formou videopřednášek (lektor natáčí před prázdnou posluchárnou a přednáška je doplněna prezentací), komentovaných prezentací bez přítomnosti lektora nebo online výukou, která se velmi dobře osvědčila zejména u jazykových kurzů.

Protože tradice se mají dodržovat, připravili jsme pro vás, tak jako každý rok, nový Katalog vzdělávacích programů U3V pro akademický rok 2021/2022, a to s plným vědomím, že nemůžeme odhadnout, jak se bude situace s COVID-19 vyvíjet, ale přesto doufáme, že příští zimní semestr by se mohlo začít učit prezenčně. Letos překvapivě vzrostl zájem kateder a ústavů FF UK o výuku v rámci U3V, a tak máme v nabídce rekordních 70 kurzů. Nově je u jednotlivých anotací uvedeno, jaký způsob výuky v tom kterém kurzu lze očekávat, s tím, aby se zájemce mohl rovnou rozhodnout, zda má či nemá zájem o případnou distanční výuku. U některých kurzů je jasně deklarováno, že jiná výuka než prezenční není možná, např. semináře z psychologie nebo kondiční cvičení a tudíž, pokud nedojde k uvolnění restrikcí, budeme muset kurzy zrušit.

Katalog U3V bude k dispozici od 6. dubna 2021 na našich webových stránkách (www.cdv.ff.cuni.cz), připraven bude i v tištěné podobě, pokud situace dovolí a budeme moci vám ho předat osobně. Současně bude na webových stránkách uveřejněn i rozvrh výuky a pravidla pro studium U3V na FF UK.

Doufám, že vás nový Katalog vzdělávacích programů potěší a z jeho široké nabídky si vyberete témata, která vás nejen zajímají, ale udělají vám i radost.

Závěrem mi dovoluji, abych vám poděkovala za vaši podporu, trpělivost a milá slova. Velmi si toho všichni vážíme.

Ing. Ilona Kellerová
vedoucí Centra dalšího vzdělávání

MÔJ HOME OFFICE

Som seniorka na plný domáci úväzok. Nemám žiadne brigády. Ani nevyhľadávam žiadne ponuky „práce z domu“ cez internet.

A predsa mám doma v poslednej dobe „roboty vyše hlavy“.

Súčasná doba ma núti častejšie si sadnúť k PC a online niečo zariadiť, či vybaviť, ba aj online niečo zaplatiť. Častejšie som začala využívať online nákupy nielen v obchodoch s bežným tovarom, ale aj so spotrebným tovarom. Dokonca aj štúdiám na Univerzite tretieho veku v mojom študijnom module prebieha online. Jednoducho mám doma zriadený „home office“ bez náhrady na peňažné ocenenie. Je pravda, že sa už toľko nenachodím. Sedím doma v teplúčku a od stola cez PC v spojení cez internet pracujem „ako včelička“. Možno si niektorí z Vás povedia, že nakupovanie online je riziko. Už som si vyskúšala ako „na to“. Najprv si „posvietim“ na e – shop cez recenzie. Ďalej „pátram“ ako sa e – shop na web stránke predstavuje. Ak tam nemá uvedenú kontaktnú adresu, reklamačný poriadok s podrobným postupom pri reklamacii a neponúka možnosť platby na dobierku, tak o nákup v takom to e – shope nemám záujem.

V poslednej dobe využívam aj službu obchodných reťazcov „nákup domov“.

Vyberám si nákup s dovozom pred bránu a s platbou platobnou kartou pri dovoze tovaru. A tak v klude z domova v dostatočnom časovom predstihu už len naklikám tovar, termín a čas dodania a čakám na telefonické zavolanie kuriérom, že ma už čaká pred našou bránou. Ešte sa mi nestalo, že by nejaký zaplatený tovar chýbal. V poslednej dobe k objednanému nákupu mi predajca zvykne pribaliť aj nejaký malý darček ako „pozornosť obchodu“, napr. balíček arašidov.

Nakoľko sú kamenné obchody so spotrebným tovarom v našom meste ako aj v celej republike stále zatvorené a začali fungovať v režime výdajného miesta, využívam aj online nákupy v týchto obchodoch. Zase stačí nakupovať z pohodlia domova na ich vlastnej web stránke, alebo telefonicky si dojednať nákup tovaru. Tovar si vyzdvihnem buď osobne tzv. „okienkovou formou“, alebo si ho nechám bezpečne doručiť do zásielkovne, ba v niektorých prípadoch až domov pred dvere ako dobierku s platbou po dodaní.

Však najväčšiu radosť v domácom „home office“ mám z online výuky na Univerzite tretieho veku v študijnom module „Fotografia pre pokročilých“. Výuka prebieha už druhý mesiac doma „od stola“ obrazom i zvukom cez internet za účasti prihlásených skoro 15 spolužiakov. Spracovanie fotografie v Photoshope formou priamych online ukážok a postupov zo začiatku bolo pre mňa „na dlhé lakte“. Prvé hodiny som bola len pasívnym poslucháčom a divákom. Dnes už stíham nielen počúvať a sledovať lektora, ale hneď si to aj prakticky skúšam. Celú výuku ešte spestrujú naše otázky a prípadné opakovanie. Na zopakovanie učiva máme na youtube aj videá, ktoré boli autenticky natočené počas výuky. Súčasnú online vyučovanie je neustále živé, dokonca cez prestávky si stihneme aj trochu „poblebiti“ napr. aj o tom, kde sa už objavil tohoročný jarný „životabudič“ – medvedí cesnak. A zo dve spolužiačky z Piešťan sa veru aj pochválili, že si už neho vyrábali domáce pesto. Asi tak za mesiac bude zber medvedieho cesnaku aktuálny aj u nás na severe. Už sa teším nielen na jarnú prechádzku spojenú so zberom tejto zdravej rastlinky, ale aj na prvú tohoročnú „zaváračku za studena“ - výrobu domáceho pesto z medvedieho cesnaku. Zakrátko mi začne aj záhradkárská sezóna, na ktorú sa teším celú zimu. A tak okrem domáceho „home office“, z ktorého podstatnú časť popresúvam až na večerné hodiny, cez deň ma čaká už aj práca prevažne vonku. Bude to práca bohatá na relax s pobytom na slniečku. Celkom sa tomu teším, že zima odovzdáva svoju nadvládu optimistickejšej jari. V mojej záhradke už vykukli prví poslovia jari - snežienky. A to je dôvod na úsmev.

Autor :

Ing. Anna Frličková

Študentka U3V pri ŽU v Žiline

Vysvetlivky:

Home office – práca z domu - pri ktorej sa práca vykonáva v domácom prostredí.

E – shop: elektronický obchod, v ktorom prebieha online nakupovanie....spotrebiteľ priamo nakupuje tovar alebo služby od predajcu cez internet pomocou webového prehliadača alebo mobilnej aplikácie.

Photoshop - komerčný grafický program na tvorbu a úpravu rastrovej (bitmapovej) grafiky.

Youtube - je internetová databáza videí.

Online – forma komunikácie cez počítač cez priame aktívne pripojenie

Pesto - názov je odvodený z taliankeho slova *pestare* = *tlct', mlátiť*. Tradičná príprava klasického pesta spočíva v rozdrtení základnej suroviny, napr. bazalky a. i. .

Zásielkovňa – zásielkovna - výdajné miesta tovaru objednaného v e - shope, zvyčajne z nižšími cenami za dopravu ako doprava kuriérom až do domu

Zaváračka za studena – zavařování - zaváranie bez potreby sterilizácie.

ŽIVOT V BÝVALÉM KRÁLOVSKÉM MĚSTĚ MOSTU Z POHLEDU JEHO OBYVATELE

O královském městě Mostu bylo napsáno mnoho. Především však to, že už neexistuje. Tedy město Most existuje – ale je to město nové, ve kterém lidé žijí úplně stejně jako v Berouně, Sokolově nebo Praze (možná, že úplně stejně asi ne).

Jedno z největších a nejbohatších českých královských měst zaniklo díky touze po bohatství – nerostném bohatství. Ustoupilo se svými gotickými a renesančními domy a šedesáti tisíci obyvateli těžbě nerostného bohatství – uhlí. Žilo zde mnoho generací, jejichž vzpomínky vydaly už na mnoho knih. Psalo se o tomto městě v superlativech i velmi negativně, bylo to město, které bylo zmiňováno jako srdce republiky, které zajišťuje prostřednictvím uhlí elektrickou energii, ale i jako výspa a místo, kam se za prací stěhují nejrůznější nepřizpůsobiví lidé. Získalo si tím a poté i díky těžbě svým vzhledem, velmi nelichotivou pověst.

Nikdo se ale neptal, co tomu říkají srdce lidí, obyvatel tohoto dříve krásného, historického, královského města, kteří v něm prožili nejkrásnější roky svého života. Město bylo jejich domovem, poskytovalo jim zázemí, ale i prostor pro zábavu a dobrý život. Ve starém Mostě např. bylo postaveno v r. 1911 jedno z nejhezčích divadel v naší republice.

Ale bylo rozhodnuto – staré město se zbourá! A tak se obyvatelé bývalého královského města stěhovali do nového sídliště, kde ale možnost kulturního vyžití chyběla. Nebylo kam umístit děti – školky ještě nebyly dostavěny a stejně tak i základní školy. Navíc mladé město s mladými manželstvími sebou neslo příliv vyššího počtu narozených dětí. To, čemu se říkalo občanská vybavenost chybělo - lidé nežili ve městě, ale v souboru nově postavených domů. Záměr vše stihnout během krátké doby se tak úplně nepodařil.

Možnost získání nového moderního bydlení přispělo rovněž k velké migraci obyvatel z různých koutů republiky do této průmyslové oblasti. Lidé zakládali nové rodiny v této průmyslové oblasti přesto, že své kořeny měli v jiných částech vlasti. Rovněž tak je třeba říci, že se do této oblasti stěhovali lidé s nepříliš dobrou minulostí. To vše postupně utvářelo mínění majoritní společnosti o tomto regionu, Nejen výstavba a život v novém městě ovlivnila identitu obyvatel. Bylo to i znečištěné ovzduší, nepříjemné životní prostředí. Mostecká oblast získávala v široké veřejnosti punc devastované krajiny a znečištěného ovzduší, pro nový domov a život lidí nepříliš lákavé místo.

Obyvatelé Mostu i ostatních likvidovaných obcí neradi opouštěli své domovy, ale stěhovali se do moderních bytů s výhodami, které ve svých dřívějších bytech neměli. A tak se snažili navazovat nové známosti a nové rodinné a sousedské vztahy, zapouštěli kořeny svého života.

V novém Mostě však od počátku chyběl staletími vytvořený duševní a citový vztah obyvatel k městu, vztah předávaný a propojený generacemi, tak jak to na př. je v jiných starých městech, tak jak to bylo ve starém Mostě. Vztah k místu, které tvoří domov, vědomí k určité společnosti. Tento vztah, který trval téměř sedm set let, prožitý mnoha a mnoha generacemi byl přerušen a zničen spolu s městem, které zmizelo z povrchu zemského.

A tak lidé, kteří zde žili a teď žijí si museli něčím začít vytvářet vztah k městu, který by na tuto chybějící kontinuitu navázal. Je tu událost, která proslavila Most možná po celém světě – přesun gotického kostela. O tom by se dal napsat celý článek, ale to určitě udělala spousta odborníků i laiků a já to pouze konstatuji a jsem pyšná na to, že Češi dokáží takové úžasné věci. Předpokládalo se, že přesunutý děkanský chrám by měl alespoň z části tuto kontinuitu nahradit. Čas ale ukázal, že ani tato myšlenka neuspěla.

Přes všechny nepříjemnosti, spojené s přestěhováním města se vzhledem a vybaveností města nově vznikajícího se stavitelé snažili vytvořit pro občany město příjemné a funkční, chtěli vyjádřit novými stavbami to, co občané oceňovali v historickém městě. Lidé objevovali např. náměstí, propojená tak jako v historickém městě, kašny, parky, vodní plochy apod.

A tak se postupně z nového Mostu – jak se mu v začátcích říkalo, města postaveného z paneláků, stává město Most, kde se rodí a vyrůstají nové generace pro které je to již jen jedno město - město Most.

Lidé si zvykají a město se pomalu proměňuje. Bylo postaveno moderní, krásné divadlo, kulturní dům, který nabízel různé druhy zábavy, velká moderní knihovna a řada dalších úředních budov, které lidé ke svému životu potřebují.

Je rovněž postavena celá řada atraktivních sportovišť, která jen tak v jiných městech nemají. Je zde autodrom, na němž se konají závody světové úrovně, hipodrom, který nabízí nejen poutavé dostihy pro milovníky koní, ale i krásné příjemné přírodní prostranství, kam Mostečané rádi zavítají. Je zde přírodní koupaliště i bazény a minigolf na aquadromu, ale i nově napuštěné jezero Most. Myslím, že ke sportovnímu vyžití obyvatel města opravdu nic nechybí. Důležitou součástí města, která tvoří jeho vzhled je zeleň. Je jí všude dostatek, mezi panelovými domy i v parcích (někdy se to však nepovede a zeleň ustoupí např. prozaičtějším funkcím, jako jsou parkoviště). Lze však s jistotou konstatovat, že město Most dnes určitě není jen město z paneláků, získává pověst hezkého a příjemného města, které má, tak jako všechna města občas i své negativní jevy. Ale lidé, kteří dříve žili ve starém Mostě, stále vzpomínají.

Život, který existoval ve starém městě, ale není pro nás tak úplně ztracený. Existuje velké množství krátkých filmů, které dokumentují život ve starém Mostě a postupně i jeho zánik. Jsou zachyceny významné okamžiky života i pádu města objektivy fotografů, kamerami filmařů i obrazy mnoha malířů. Dnešní generace o životě v bývalém královském městě však mnoho neví. Snad jen z krátkých zmínek v učebnicích dějepisu, muzejních expozic a občasných vzpomínek svých dědů a babiček, resp. dnes už spíš pradědů a prababiček.

Proto je třeba, aby se tyto vzpomínky stále obnovovaly, oživovaly a udržovaly pro další generace. Proto je třeba, aby byla k dispozici stálá výstava o historii královského města Mostu, proto je třeba, aby se konaly výstavy umělců, na jejichž obrazech a fotografiích tento život vidíme a vnímáme.

Proto je třeba, aby obyvatelé Mostu již od těch nejmenších přijali město za své, aby pro své město každý něco udělal, protože toto jejich město má významnou i pohnutou historii, se kterou jsou všichni jeho obyvatelé spojeni.

Jestliže se lidé, kteří v novém městě již prožili své dětství, budou do tohoto města rádi vracet je zřejmé, že našli svoje místo, našli to, co v člověku vytváří pocit domova.

V Mostě stále ještě žije mnoho obyvatel, kteří nedají na své město dopustit, jsou rádi, že mladá generace ve vedení města občas prokáže, že mu na městě opravdu záleží, a mrzí je, když se město potýká s negativními projevy některých obyvatel. Je to tak asi ve všech městech naší země.

Jsem občankou města Mostu a měla jsem potřebu napsat o tomto městě to, co třeba posluchači U3V o Mostě neví. Opravdu to není město s jen negativní pověstí. Je to pohled očima člověka, který zde žije padesát let a své město má rád.

Nad'a Kimlová, absolventka U3V FF UK

NEŽ NAVLÉKNEME RUKAVICE

Tuto součást oděvu si nasazovali již faraoni ve starověkém Egyptě na znamení svého postavení, zámožné ženy si jimi chránily své jemné a krásné ruce, také je používaly při jídle. Tehdy měly rukavice podobu jakýchsi sáčků s otvory pro prsty nebo palčáků.

I starověký Řím je používal ke stejnému účelu, rukavice byly lněné nebo hedvábné.

Ve druhé polovině 1. tisíciletí oblékali ceremoniální rukavice králové během výkonu spravedlnosti, což od nich později „odkoupali“ biskupové. Podle historiků odtud pramení tradice darování rukavice vrchnosti spolu se žádostí o milost.

Koncem 12. století už rukavice neslouží pouze jako mocenský symbol, ale začaly tvořit nezbytnou součást šatníku. Nebyly ale jen tak obyčejné, obvykle je zdobilo barevné vyšívaní, stylové šperky či perly, později byly i různě parfémované. Vyráběly se z nejrůznějších materiálů, z dnešního hlediska až poněkud bizarních, např. z kuřecí kůže či kůže nenarozených telátek.

Středověk dodal rukavicím i další významy – hození rukavic k nohám bylo výzvou na souboj, darovaná rukavička muži od ženy znamenala mimořádnou přízeň.

17. století přineslo velký rozmach tohoto nezbytného doplňku, objevily se i bezprsté rukavice. V průběhu let se měnil jejich tvar, délka, materiál i zdobení.

V 19. století byly rukavice natolik nezbytnou součástí šatníku vyšších vrstev, že pravidla pravého gentlemana udávala převlékat je 6x denně. V šatníku dam dokonce neexistovala sezóna, kdy by je nenosily, měnila se jen jejich délka a materiál podle ročního období.

Ještě počátek 20. století rukavičkám přál, ale společenské změny v průběhu dalších let způsobily, že rukavice začaly sloužit hlavně k práci, ochraně při chladném počasí či při sportu.

Bílé společenské rukavice jsou ale stále vyžadovány v tanečních školách.

Zajímavé jsou tzv. chirurgické rukavice. Latexové operační jsou anatomicky tvarované, mají zúžený a prodloužený tvar prstů a poskytují zvýšenou citlivost v prstech a dlani. Jsou pudrované kukuřičným škrobem, ten zajišťuje jejich vyšší odolnost. Mikroskopicky zdrsňelý povrch rukavic zaručuje spolehlivý úchop ve vlhkém či suchém prostředí, manžeta bezpečně obepíná ruce operátora.

Aktivní sport a rozvoj mnoha sportovních odvětví přinesl i specializaci sportovních rukavic – pro boxery, hokejisty, lyžaře, brankáře míčových her, cyklisty a další druhy sportů. Důležitá není jen účelnost, ale i designové zpracování a použité materiály.

Ať si tedy na zimní procházku oblékneme rukavice kožené, koženkové či pletené, prstové nebo palčáky, případně mikrotenovými jednorázovými nabíráme v obchodě pečivo, ev. v gumových rukavicích uklízíme, v látkových pracujeme na zahradě nebo se činíme ve sportovních, můžeme si připomenout naši rukavičkářskou tradici. A kdybyste zavítali na sever Čech do malého městečka Abertamy, určitě stojí za shlédnutí expozice v místním malém muzeu, kde uvidíte staré výrobní stroje a o výrobě rukavic se dozvíte ještě mnoho zajímavého.

Nada Bretová

„A ZASE NEMÁM CO NA SEBE!“

Povzdech známý všem ženám bez rozdílu věku, postavy, povolání. Povzdech, který se stává výkřikem v okamžiku, kdy máte „vyrazit“ na akci s velkým „A“. Kdy si ve skrytu duše přejete, aby na vás se zalíbením spočinulo oko všech přítomných mužů. A závistivě na vás pohlédly přítomné ženy. A tu nastává ten „tragický“ moment. Vždyť opravdu v těchto šatech nemůžete nikam jít, protože jste si je oblékla už tehdy a tehdy! Rovněž tak tenhle kalhotový kostýmek! Ten jste si vzala na ... (můžete si doplnit dle libosti). Zkusíte halenku se sukni, ale ani to není „ono“! A ty dlouhé krajkové šaty se Vám nějak srazily! Snažíte se ve své skříni objevit zcela něco nového, neotřelého, impozantního. Ve skrytu duše ale dobře víte, že tam nic nového není. Bohužel kouzelný dědeček, nebo tři oříšky pro Popelku jsou pouze pohádkou. A manželkou nebo přítelkyní milionáře taky nejste... Když opadne první vlna rozčilení a sebelítosti, trochu se uklidníte. Vždyť přece v „Císařových nových šatech“= „Jak vás pánbůh stvořil“ ven nevyjdete! (Viz pohádka H. Ch. Andersena).

A vyberete si oblečení, které vám přinese dobrý pocit. A to je to podstatné, jak se ve své vybrané „róbě“ cítíte. Že vám pomůže zlepšit náladu, vyjasní úsměvem vaši tvář, vylepší váš šarm, vtipnost a pohotovost. Vždyť k čemu by byla žena oblečená jak „královna ze Sáby“, která by jen mlčenlivě zírala, neschopná kontaktu s ostatními lidmi. Myslíte, že by se s ní někdo bavil, konverzoval? Naopak, stala by se nudnou společnicí, od které by každý utekl. A to přece nechcete...

Hodně úspěšných kombinací, permutací – pardon, to je výraz z matematiky -; nápadů a možností výběru v našich šatníkách, „veškostnech“ tj. komodách a dalších skvostů včetně prádla a obuvi vám přeje jedna z vás...

Věra Voženílková (posluchačka U3V)

P. S. Doufám, že se určitě vrátí doba, kdy tento problém bude pro nás aktuální.

UHELNÉ PRÁZDNINY

Byl skoro konec ledna, ale sníh pořád nikde, a tak jsme s bráškama byli šťastní za kolečkové brusle od Ježíška. Každý den po škole jsme jezdili Vltavskou ulicí, která byla v mírném kopci a za pár dní už jsme to zvládali docela dobře. Ale jezdit na bruslích na ulici, kde jezdily také trolejbusy a občas i nějaké auto, to nebylo nic moc. Když se brusle nahoře rozjely, daly se těžko zastavit. Nakonec jsme jezdili jen na nábřeží, kde nám, kromě vody, nic nehrozilo. Po pár dnech začalo pořádně mrznout, kolečkové brusle skončily ve skříni a my jsme začali chodit na Nikolajku na zimní stadion, kde se bruslilo každý den. Hrála tam hudba, byly tam šatny a stánek s jídlem a pitím, ale také se platilo vstupné. Když nám po pár dnech došly drobné na vstup, začali jsme chodit na Židovský ostrov. Tři velká pískoviště tam polévali vodou, a tak vzniklo kluziště pro začátečníky, druhé pro normální bruslaře a třetí pro hokejisty. Ostrov byl denně plný dětí, které si mohly zabruslit zadarmo. Jenom boty jsme museli nechávat pod lavičkou, a když jsme šli večer domů, byly tak zmrzlé, že se daly těžko obout. Ale ani to nás neodradilo. Horší to bylo ve škole. Skoro se netopilo, seděli jsme ve třídách v bundách a v kabátech, a po pár dnech, když už jsme v rukou neudrželi ani tužku a pára nám šla od pusy, byly konečně vyhlášeny uhelné prázdniny. Jen utichl školní rozhlas, všechny děti začaly jásat, že nemusí do školy, většina už se viděla na bruslích, stejně, jako my. Rodiče žádné volno nedostali, a tak jsme měli prázdniny, které jsme si pořádně užili, i když trvaly jenom pár dní.

Dnes, po více jak šedesáti letech, je všechno jinak. Dnešní děti mají také prázdniny. Nejsou sice uhelné, ale covidové, a jak probíhají, víme všichni. Je to docela smutný obrázek. Dříve se děti odháněly od počítače, ale dnes ho mají dokonce nařazený od ministerstva školství. Je to tíživá situace pro všechny. Děti jsou na počítači skoro celý den se sluchátky a s kamerou, učí se, píšou testy a dělají všechno možné, ale normální vyučování to není. Mám dva vnuky ve škole. Ten mladší je v prvním ročníku gymnázia a

učí se prakticky celý den, dostává úkoly ze všech předmětů, takže skoro nic jiného nedělá. Se spolužákama se vidí jen přes počítač, ještě že mají ty mobily. Ten starší je v bakalářském ročníku na Matfyzu. Přednášky, některé zkoušky a zápočty probíhají přes počítač, a do toho už začal psát bakalářskou práci, no, vůbec jim tu situaci nezávidím. A tak vzpomínám na naše uhelné prázdniny a na to, jak jsme si je užívali. To dnešní děti a vnuci budou rádi, když na ty covidové prázdniny co nejdříve zapomenou. Snad začnou zase brzy chodit do školy, budou se scházet s kamarády, chodit ven bez roušky a žít úplně normální, obyčejný život, který k dětství a k dospívání patří.

JARO

Konečně se oteplilo a přišlo jaro. Na nábřeží byly trávníky plné žlutých pampelišek a rozkvetlé kaštiny vypadaly jako obalené růžovými a bílými vánočními stromečky. My jsme konečně mohli začít nosit podkolenky, které k jaru patřily, bez nich by to nešlo. Přeběhly Velikonoce, plné barevných vajíček, čokoládových zajíčků, piškotových beránků, mazanců a návštěv, a pomalu se blížil 1. máj. Ve škole jsme vyráběli mávátka z krepového papíru a těšili se na májový průvod, protože to znamenalo, že nepůjdeme do školy. V den průvodu jsme museli mít pionýrský kroj, ale někdy byla ještě zima, a to jsme se potom klepali i ve svetru pod košilí. Ale většinou už bylo krásné, skoro letní počasí a my jsme šli z průvodu s hromadou mávátek, které jsme dostali nebo je posbírali cestou. Doma jsme se rychle převlékli a uháněli k přívozu na Císařskou louku. Přívoz začínal jezdit právě od 1. května a většina smíchovských dětí už se těšila na první vykoupaní ve Vltavě. Voda byla ledová, ale pár temp jsme zvládli, a pak jsme se sušili na sluníčku a čekali, až nám uschne spodní prádlo, protože na plavky bylo ještě brzy.

Tou dobou jsme také jezdili s maminkou k tetě a ke strejdovi do Jinonic, vystupovali jsme z trolejbusu na Václavce a přes kopec běhali do ulice Na Malvazinkách a u hřbitova čekali, až nás maminka s tetou dojdou. Hned vedle vchodu byly dvě kamenné nádrže na vodu, z jedné jsme si mohli brát vodu do konví na zalévání a v té druhé plavaly zlaté rybičky. Všude kolem kvetly růže a my jsme brali nedělní cestu na hřbitov jako výlet. Maminka s tetou sázely různé květiny na naše tři hroby a my jsme chodili pro vodu a zalévali. Nesměli jsme křičet ani běhat, ale to nám nevadilo, protože jsme věděli, že si to vynahradíme u tety. Strejda už na tetu a na maminku čekal. Teta nikdy nekouřila, ale maminka ano, a tak si se strejdou zapálili a v otevřeném okně do zahrady dělali „zákuřbu“. S bráščkama jsme zatím běhali na vinici, byl to velký kopec, plný rozkvetlých a voňavých šeříků. Každé jaro to tam kvetlo fialově a bíle, a my jsme si mohli natrhat šeřík domů. Dolů z kopce jsme váleli sudy a přímo před domem u tety byla ovocná zahrada. Na jaře krásně kvetla a na podzim jsme tam trhali ovoce: jablka, hrušky, švestky a sbírali ořechy. Kousek přes plot byla další zahrada, kde byla růžová vila tehdejšího pana prezidenta Antonína Novotného, ale nikdy jsme ho tam neviděli.

Dnes jsou tyto zahrady zastavěné panelovými domy, skoro nic už z nich nezbylo, šeříky, ořechy i ovocné stromy zmizely. Jenom před domem u tety zůstala nádherná velká magnolie, která každý rok kvete a ohlašuje tak příchod jara a je jí úplně jedno, jaká je právě situace. Nám zůstaly krásné vzpomínky na dětství a na lidi, se kterými jsme žili i na přírodu, která tenkrát uprostřed Prahy měla své místo.

Vladana Machiánová

Ostropestřec

Silybum marianum, ostropestřec mariánský

Popis - jednoletá až dvouletá, statná bodlákovitá bylina se silnou větvenou lodyhou. Listy jsou střídavé, podlouhlé eliptické, chobotnaté laločnaté, tuhé, lesklé, na líci často bíle skvrnitě. Velké květní úbory spočívají jednotlivě na konci lodyhy a jejích větví. Lůžko úboru je štětinkaté a odstálé. Zákrovní listy mají dlouhé trny. Květy jsou červenofialové, zřídka bílé. Plody (nažky) mají chmýří složené z chloupků po stranách brvitých. Kvete od července do září.

Výskyt - druh je původem ze Středomoří, pěstuje se u nás v selských zahrádkách, někdy roste divoce na návších rumišťích a kamenitých stráních.

Užívaná část - semeno.

Sběr a úprava - krátce před dozráním se celé chmýřité hlavice odřežou a v suchých a vzdušných místech se uloží k dozrání. Semena se potom vymlátí a zbaví chmýru. Droga je bez pachu a má hořkou chuť.

Účinné látky a působení - obsahuje hlavně chemicky blíže nedefinovatelnou hořčinu, dále silici (0,1%), flavony a biogenní

aminy. Účinné látky jsou bezprostředně pod osemením; proto se užívá semeno se slupkou. Zvyšuje tvorbu žluče (hořčina, silice), působí proti horečnatě a tlumí činnost sympatiku.

Užití - vnitřně v prášku (4 -5krát denně 1 čajová lžička) nebo v nálevu (1 čajová lžička rozmačkaného semene na šálek vody a užívat 2 – 3krát denně při žloutence, při žlučnickových kamencích a kolikách. Uvádějí se také dobré výsledky při hemoroidech, křečových žilách a bércových vředech.

Poznámka

*Ostropestřec je prastará léčivá rostlina, která se zejména v 16. století těšila zvláštní pozornosti. Sušené úbory, uřezávané před rozkvětem, slouží jako dekorativní rostliny do trvalých kytic. Vyskytly se záměny s plody čubetu benedyktu (*Cnicus benedictus*).*

*Zdroj: Naše rostliny v lékařství
Korbelář, Endris, Krejča, Avicenum, Praha 1970*

Četba

Spisovatel Peter Mayle (1939-2018)

Byly doby, kdy mnozí z nás mohli vycestovat maximálně jen na východ, do západních zemí nikoliv, patřila jsem mezi ně. A tak se po vysněných místech cestovalo prstem po mapě, seznamovalo s obrazy umělců, kteří ta místa zobrazili, a hlavně se četlo. Přiznávám se z podjatosti, byla a stále jsem, celoživotní fanynka Francie, je to pro mne magická, srdeční záležitost. Ač jsem si dobře vědoma, že existují další nádherná místa na zemi. Listy z Provence pana Horníčka jsem kdysi znala téměř nazpaměť, stejně tak jsem vyznávala obrazy pana Zrzavého z tajemné Bretaně.

Každé místo tvoří kromě přítomnosti i jeho historie, památky, vzpomínky, zážitky lidí, což jsem si po letech potvrdila ve všech bestsellerech, která napsal Peter Mayle. Tento, jeden z nejznámějších anglických spisovatelů minulého století, mnoho let žil a pracoval v USA jako novinář, publicista. Koncem 80tých let 20tého století se přestěhoval do Francie s odhodláním napsat zde román. Už jeho první kniha Rok v Provinci mu přinesla ohromný mezinárodní úspěch. Byl podle ní i natočen televizní seriál. Následovaly další neméně úspěšné tituly, do češtiny skvěle přeložené Paulem Millarem jako: Navždy Provence, Znovu Provence, Podfuk jako víno, Psí život, Hotel Pastis, Tajnosti francouzského pekaře a další. Zfilmovaný Dobrý ročník je veleúspěšnou komedií. Ze všech děl tohoto skvělého spisovatele vyznačuje vnitřní klid, moudrost, nadhled.

Své názory, prožitky z kouzelné Provence, kde prožil s manželkou 25 let, shrnul v knize nazvané Mých 25 let v Provinci, která se bohužel stala jeho poslední. Život Petera Mayla se uzavřel 18. ledna 2018 v Provinci, kde je i pochován. Kniha je poctou kraji vína, levandule, mistrálu, moře ale především tamním lidem. V epilogu knihy se Paul Millar vyznává ze stesku, že už další bestsellery p. Mayle nebude moci překládat. Já zase přiznávám, že závidím krásný čtenářský zážitek z této útlé, ale nesmírně zajímavé knížky všem, kteří ho mají teprve před sebou.

Z.K.

Kouzelné slovo Fimfárum – pohádka a magický předmět

Fimfárum je slovo, které vymyslel Jan Werich do stejnojmenné pohádky. Jedná se o proutek „jen o chlup tenčí, než ta nejtenčí rákoska“, který se vejde do holínky. Pokud se jím jednou švihne, všechno v jeho okolí „ztuhne a znehybní jako na obrázku“. Nepohne se, dokud se jím nešvihne podruhé. Existoval pouze jeden exemplář v držení čerta. Tento kus byl však prodán kováři za tři zlé duše. Kovář jej následně zničil spálením, což způsobilo, že vše právě znehybněné (kovářova manželka, první lokaj místního knížete, shromáždění lidí a hospodářského zvířectva na návsi v Nejededáli zkamenělo.

Charlie Chaplin zemřel ve věku 88 let ... Zanechal nám 4 odkazy

1. Na tomto světě není nic věčné, ani naše problémy.
2. Rád chodím v dešti, protože nikdo nevidí mé slzy.
3. Nejpromrhanějším dnem v životě je den, kdy se nesměju.
4. Šest nejlepších lékařů na světě ...
 - Slunce
 - Odpočinek
 - Trénink
 - Zdravá strava
 - Sebeúcta
 - Přátelé

Víte, že

- prokřehlí zaměstnanci dělají více chyb? O celou polovinu klesl počet překlepů písárek, když se v místnosti zvýšila teplota z 20 na 25 stupňů Celsia. Když má písárka zmrzlé prsty, povedou se jí docela úsměvné překlepy

V obci projednali roupočet.

Vystoupí i vojenská pohádková hudba.

Kraj zužují povodně. Řada dětí stěží přeplive jeden bazén.

Čistírna odpadních vos.

Zastupitelé čekají na uspavující schůzi.

Jsem ráda, že mám kolem sebe lidi, kteří mě ve všem odporují.

Naši hokejisté vyhráli další druholihový zápas.

- V Japonsku od loňské roku je vydán zákaz používání mobilních telefonu k vyřizování pošty nebo dívat se do displeje na veřejných místech, a to z bezpečnostních důvodů. Lidi často naráželi do sloupů, lidí, nebo vcházeli pod koly automobilů.
- Pražská záchranka patří mezi nejstarší záchranné služby na světě, existuje od roku 1857. V tomto roce se na doporučení tehdejšího ředitele c. k. Policie pražské, barona Päumanna přihlásilo 36 dobrovolníků nejrůznějších profesí a společně ustavilo Pražský dobrovolný sbor ochranný
- Když vám kadeřnice ostříhá vlasy nemusí hodit do koše, ale mohou i další využití. Dá se z nich vyrobit třeba displej pro chytré náramky. Pokud se nový přírodní materiál osvědčí, mohla by se tak recyklovat i zvířecí srst třeba ze psích salonů.

Zábavný koutek

Doplňte samohlásky.

Ž-v-t j- k-r-tn- hr-, v n-ž srdc- n-n- n-kd- tr-mf-m.
Tak- s- t-š-t- d- šk-l-?

Zivot je karetní hra, v níž srdce není nikdy trumfem.
Také se těšíte do školy?

Seřadte následující slova pozpátku podle abecedy, od posledního po první.

Jiřina, jáma, jíl, jitrocel, jablko, jeřáb, jitrnice, jitro, jelito, jehla, jáhly, jestřáb, jaro, jízda, jícen, jedle, jinakost, jahoda, jíva, jmelí, jméno, jiříčka, jáhen, jinovatka, jesle, jeřabina, jolka, juta, jachta, jogurt.

Najděte v každé větě ukrytý název města

Břehy řek berou ničivé povodně.
Výhra a nalezený poklad nosí smůlu.
Posekal větve a naskládal je k ohništi.
Jirko, v pondělí večer se uvidíme.
Jeho tatínek za mlada choval holuby.
Čekal u zdi celý večer, jestli ji nezahledne vycházet z domu.
Jsou opravdu tak zlí, nebo se jen ta tváří?
Teta neustále přerovnávala knihy na polici.
Na lavici byla kopa vajec na prodej.
Údolí zaplavil měsíční svit a vyšly první hvězdy.
Objevoval ve svém okolí neustále nové podněty

Beroun, Kladno, Osek, Jirkov, Luby, Zdice, Zlín, Přerov, Opava, Svitavy, Kolín

Odstraňte z následujících slov jedno písmeno a najděte stát světa

JEČMEN
SAMOTA
ROMÁN
GABION
PERUŤ

Jemen, Samoa, Omán, Gabon, Peru

Otázka týkající se dnů v týdnu.

Jestliže dva dny před včerejškem byl čtvrtek, který den bude těsně před pozítřkem?

Pondělí

Ještě si můžete vypsát co nejvíce křestních jmen na písmeno K.

Uzávěrka pro příští číslo je 21. červen 2021.

Těšíme se na Vaše příspěvky – redakce Klubu posluchačů a absolventů U3V FF UK

Příspěvky zasílejte na e-mail: ff-blogklub@seznam.cz

Příští číslo, pokud pošlete příspěvky, vyjde v červnu. Předem děkujeme za spolupráci.

Praha 21. března 2021